

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

מגילה לב-א

עניין: כל האוחז ספר תורה ערום

של"ה ווי העמודים פ"א

יא. וקרוב לענין זה עוררני בעל ספר עשרה מאמרות¹⁰ (מאמר חיקור הדין ח"ג פ"ח), מה שנותן הכלל בלמוד התלמוד: בכל מקום שמסיק שם בנמרא 'סלקא דעתך' ולבסוף נופל, הזהיר לומר שלא יבין המבין שהאי סלקא דעתך הוא שקר, וראיה אחר הפלפול נופל מסברתו הראשונה, ונמצא חס ושלום יהיה כתוב איזה שקר בנמרא. והזהיר לומר כל סלקא דעתך הוא האמת, כשבא אחר כך אל האמת, אז יבין למפרע הסלקא דעתך, רק ש[ה]מפלפל לא ידע האמת בסלקא דעתך. והראה לנו מקום מגמרא (שנת יד א): האוחז ספר תורה ערום נקבר ערום, ערום סלקא דעתך אלא בלא מצות, בלא מצות סלקא דעתך, אלא ערום בלא אותה מצוה (מגילה לב, א).

ולפי הנראה, מה שאומר ברישא נופל מסברת נקבר ערום. אמנם לא כן, רק האריך, כי כל אדם שעושה מצות לאחר מותו, נעשה לבוש לנשמה בסוד חלוקא דרבנן. והנה, תחילה הבין האי ערום, פירוש בלא תכריכין. והקשה, סלקא דעתך. ומשני, באיזה ערום מדבר, בלא מצות מן המלבושין שנעשו מהמצות. והנה, עדיין לא ידע תוכן הפשט. והקשה, בלא מצות סלקא דעתך, וכי משום שלא נזחר במצוה אחת משום הכי יהא נקבר כמי שאינו עושה מצות. ומשני, בלא אותה מצוה. ורצה לומר, כשמבזה אותה המצוה ואוחז ספר תורה ערום, אם בן מבזה כל המצות, כי כל המצות כתובין בספר תורה, ונמצא לפי האמת על ידי שאינו מקיים אותה מצוה יוצדק בלא כל המצות, ובדין שיקבר ערום ממש.

מהר"ל תפארת ישראל פרק י"ג ובפרק בני העיר (מגילה לב), אמר רבי פרנך, האוחז ספר תורה ערום⁴⁰, נקבר ערום. ומוקי ליה שם 'ערום' בלא אותה מצוה⁴¹. ויש לשאול, למה נקבר ערום בלא אותה מצוה בהא מלתא דוקא⁴². אבל הטעם, כי כשם שהתורה בעצמה לא באה בעולם אלא במלבוש, ולא היה אפשר שיהיה האדם אוחז בתורה כי אם על ידי מלבוש התורה⁴³. כשם שהנשמה אי אפשר שתהיה בעולם כי אם על ידי גוף, שהוא מלבוש הנשמה⁴⁴. גם כן האוחז ספר תורה הכתובה בלא דבר אמצעי, אין אחיזה לאותה מצוה, כיון שאין אחיזה לתורה כי אם על ידי מלבוש גשמי. ולכך נקבר ערום בלא אותה מצוה. שהאחיזה לתורה בלא מלבוש גשמי — אין זה אחיזה. כיון שהתורה שהיא בעולם⁴⁵, אינה עומדת רק על ידי מלבוש, ועל ידי זה הוא האחיזה. וכך התורה שהיא לפנינו⁴⁶, אין ראוי שיהיה לה אחיזה כי אם על ידי המלבוש. ואם אוחז בתורה ערום בלא מלבוש, נקבר ערום בלא מצוה⁴⁷. והנה הדברים האלו

חתם סופר

כל האוחז ס"ת ערום נקבר ערום וכו' מוטב תגלל המטפחת ולא תגלל ס"ת. י"ל ע"ד מוסר, כל האוחז ס"ת ערום עסובר שהוא כפשוטו מצלי לכוש, ואפילו לחות לועז תמנע, נקבר ערום, כי הכל סודות התורה רק הוא מלבוש. — והנה אמרין [לחות ספ"ח] הפוך זה והפוך זה, וכתוב [משלי ד'] סלסלה ותרוממך מלשון מסלסל צעצעו מהפך צמזי כלעיל פ"ב דמגלה [י"ח סע"ח]. והנה כל זה צלשח חלקים: פירוש, רמז, דרש, שצאלו אמרי הפוך זה והפוך זה וכל מה שתלמיד ותיק מחדש הכל עוז וישר וכל אלו החלוקים לצושים ומטפחת לס"ת, אצל חלק הסוד חין לנו לחדש צו דבר, אלא כמו שמקבלים איש מפי איש והוא הס"ת צעצעו. ועל זה אמר מוטב תגלל המטפחת שיהפך צלבושי התורה ולא תגלל ס"ת עצמו היינו צסודות התורה, וק"ל (מ).

